

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/125/2013
Identifikačné číslo spisu:	2211214821
Dátum vydania rozhodnutia:	28.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Eva Sakálová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:2211214821.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu LTV - SCHALUNG Združenie, so sídlom Dunajský Klátov č. 161, IČO: 40 812 227, proti žalovanému W., bývajúcemu v D., zastúpenému JUDr. Mariánom Rojkom, advokátom, so sídlom v Považskej Bystrici, Železničná č. 90/12, o zaplatenie 34 958,64 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 7 C 65/2012, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 28. decembra 2012 sp. zn. 4 Co 360/2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 28. decembra 2012 sp. zn. 4 Co 360/2012 a uznesenie Okresného súdu Považská Bystrica z 18. októbra 2012 č.k. 7 C 65/2012-112 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súde Považská Bystrica na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Považská Bystrica uznesením z 18. októbra 2012 č.k. 7 C 65/2012-112 zamietol žiadosť žalovaného o vrátenie súdneho poplatku. Pri rozhodovaní vychádzal zo skutočnosti, že konanie podľa § 104 ods. 1 prvá veta O.s.p. bolo zastavené po začatí pojednávania 26. júna 2012 a preto neboli splnené podmienky podľa § 11 ods. 9 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení zmien a doplnkov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“) na vrátenie súdneho poplatku zaplateného žalovaným za podaný odpor (proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda z 21. septembra 2011 sp. zn. 10 Ro 211/2011-28, ktorý rozhodoval pred vznesenou námietkou miestnej nepríslušnosti - poznámka dovolacieho súdu). Žiadnemu z účastníkov podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. nepriznal právo na náhradu trov konania.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie žalovaného uznesením z 28. decembra 2012 sp. zn. 4 Co 360/2012 napadnuté uznesenie odvolacieho súdu potvrdil. Svoje rozhodnutie zdôvodnil citáciou § 11 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. a v súvislosti s tým poukázal na významné procesné dôsledky začatia pojednávania vo veci samej. Z obsahu spisu a to zo zápisnice o pojednávaní z 26. júna 2012 podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že samosudca v danej veci otvoril pojednávanie a vo veci samej aj začal pojednávať, nakoľko oboznámil žalobu žalobcu a právny zástupca žalovaného predniesol písomné vyjadrenie k žalobe. Mal preto za to, že súd prvého stupňa pre nedostatok podmienky konania, a to nedostatok

spôsobilosti žalobcu byť účastníkom konania zastavil až následne potom, ako vo veci samej vykonal úkony v zmysle § 118 ods. 1 O.s.p., ktorými začal pojednávať vo veci samej. Na odvoláciu námietku žalovaného uviedol, že nedostatok podmienky konania, medzi ktoré patrí aj nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania, nezakladá aj neúčinnosť pojednávania vo veci samej.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, ktorý žiadal, aby dovolací súd zmenil uznesenie krajského súdu tak, že rozhodne o zrušení poplatkovej povinnosti a o vrátení súdneho poplatku, prípadne zruší uznesenia súdov nižších stupňov a vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. b/ O.s.p. Vychádzal súdom oboch stupňov, že nedostatočne skúmali podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p., konali so žalobcom, pričom tento nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, súd prvého stupňa vydal platobný rozkaz, na ktorý neboli splnené podmienky, nedôvodne mu uložil poplatkovú povinnosť. Podľa jeho názoru súd nemohol účinne začať pojednávanie vo veci samej.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal najskôr to, či dovolanie žalovaného smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenských na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.).

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 241 ods. 1 druhá veta O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným). Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. nie je daná tvrdením dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z väd v tomto ustanovení uvedenom, ale je prípustné len vtedy, ak rozhodnutie skutočne takouto vadou trpí.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Právo na súdnu ochranu okrem Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1), Listiny základných práv a slobôd (čl. 36 ods. 1) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (napr. § 41 O.s.p., § 144 O.s.p., § 115 O.s.p., § 118 O.s.p., § 123 O.s.p. a pod.).

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je vadný postup v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkov odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

V prejednávanej veci je predmetom prieskumu dovolacím súdom uznesenie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o zamietnutí žiadosti žalobcu o vrátenie súdneho poplatku za podaný odpor.

Pri posudzovaní, či v danej veci sú splnené podmienky pre vyhovie takejto žiadosti, súdy vychádzali z uznesenia Okresného súdu Považská Bystrica z 26. júna 2012 č.k. 7 C 65/2012-105, ktorým bolo konanie podľa § 104 ods. 1 veta prvá O.s.p. zastavené a vo vzťahu k tomuto uzneseniu sa zaoberali časovým momentom, kedy k zastaveniu konania došlo.

Podľa § 118 ods. 1 O.s.p. po začatí pojednávania účastníci prednesú alebo doplnia svoje návrhy a predseda senátu alebo samosudca oznámi výsledky prípravy pojednávania.

Podľa § 11 ods. 9 veta prvá zákona č. 71/1992 Zb. poplatok za odpor sa vráti, ak sa návrh na začatie konania vzal späť pred začatím pojednávania vo veci samej alebo ak konanie sa zastavilo pred začatím pojednávania vo veci samej.

Ako vyplýva z dikcie citovaného ustanovenia (a ako to správne uvádza aj odvolací súd), je z hľadiska procesných dôsledkov začatia konania významné určiť, kedy bolo pojednávanie začaté a kedy súd začal konať vo veci samej.

Je nepochybné, že pojednávanie na súde prvého stupňa je začaté otvorením pojednávania samosudcom, ktorý pri jeho otvorení oboznámi účastníkov o predmete konania. Pojednávaním vo veci samej (jeho začatie) sa nerozumie každý úkon súdu, o ktorom bola spísaná zápisnica na formulári pre zápisnice o pojednávaní, ale iba pojednávanie, na ktorom došlo k výzve účastníkov, aby predniesli alebo doplnili svoje návrhy, boli oboznámené výsledky prípravy pojednávania (§ 114 O.s.p.).

Z obsahu zápisnice o pojednávaní z 26. júna 2012 (č.l. 104) vyplýva, že samosudca oboznámil s predmetom konania a to oboznámením žaloby. Z obsahu zápisnice však nevyplýva, že by súd začal konať vo veci samej. Prítomní účastníci konania totiž svoje návrhy nepredniesli, ani súdom na uvedené neboli vyzvaní. Písomné podanie žalovaného z 21. júna 2012, ktoré ústne na pojednávaní predniesol právny zástupca žalovaného nemožno považovať za vyjadrenie k návrhu, keď podstatná časť tohto písomného vyjadrenia spočíva v upozornení súdu na to, že v danom prípade nie sú splnené procesné podmienky (spôsobilosť žalobcu byť účastníkom konania), za ktorých môže súd konať a preto je

potrebné konanie zastaviť. Súd prvého stupňa následne (po takomto vyjadrení) aj konanie zastavil.

Za tejto vyššie uvedenej procesnej situácie, keď odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bola žiadosť žalovaného o vrátenie súdneho poplatku zamietnutá, keď súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil, kedy k zastaveniu konania došlo a od toho sa odvíjajúcu (ne)možnosť vrátenia súdneho poplatku (§ 11 ods. 9 veta prvá zákona č. 71/1992 Zb.) možno mať za to, že týmto nesprávnym procesným postupom došlo k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu a aj súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného aj dovolacieho konania

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.